

Förvaltningsutskottet

Regeringens årsberättelse 2021

Till revisionsutskottet

INLEDNING

Remiss

Regeringens årsberättelse 2021 (B 2/2022 rd): Ärendet har remitterats till förvaltningsutskottet för utlåtande till revisionsutskottet. Tidsfrist: 30.9.2022.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- ledande expert Heidi Kankainen, inrikesministeriet
- lagstiftningsråd Jorma Kantola, inrikesministeriet
- polisinspektör Seppo Sivula, inrikesministeriet
- konsultativ tjänsteman Jukka Tukia, inrikesministeriet
- dataadministrationsråd Marjukka Ala-Harja, finansministeriet.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- justitieministeriet
- social- och hälsovårdsministeriet.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Inledning

Förvaltningsutskottet bedömer nedan varje uttalande som riksdagen godkänt och som grundar sig på förvaltningsutskottets betänkande och som ingår i regeringens årsberättelse och uttrycker för varje utsaga sin åsikt om huruvida uttalandet kan strykas eller om det fortfarande behöver bevaras.

Utlåtande FvUU 21/2022 rd

Riksdagens uttalanden som grundar sig på förvaltningsutskottets betänkanden

En långsiktig uppgifts-, resurs- och finansieringsplan för polisen och bestämmelserna om en polismans rätt till nödvärn

RP 224/2010 rd — RSv 371/2010 rd

1. Riksdagen förutsätter att regeringen utarbetar en uppdaterad långsiktig uppgifts-, resurs- och finansieringsplan för polisen och att det också görs ett åtagande att efterleva den.

Utskottet har i samband med tidigare årsberättelser påpekat att olika regeringar inte har kunnat utarbeta och lämna de långsiktiga planer för ansvarsfull och planmässig myndighetsverksamhet som förutsätts i betänkandet (FvUB 42/2010 rd — RP 224/2010 rd, RSv 371/2010 rd). Polisens uppgifter och lagstadgade ansvar har ökat, men resurserna för att sköta dem har relativt sett minskat.

Av betänkandet om den första redogörelsen för den inre säkerheten (FvUB 5/2017 rd) framgår att riksdagens ställningstagande om skyldighet att lämna en fristående redogörelse för den inre säkerheten bottnar i den långvariga, gradvisa försämringen av verksamhetsförutsättningarna för de myndigheter som är centrala för den inre säkerheten samt i de negativa följdverkningarna för den inre säkerheten och säkerhetstjänsterna för medborgarna. Riksdagens ställningstagande som godkändes utifrån betänkandet förutsätter bland annat att finansieringsbasen för polisen och andra centrala myndigheter med ansvar för den inre säkerheten stärks (SRR 5/2016 rd — RSk 8/2017 rd). Utskottet har också i sina utlåtanden om de årliga budgetpropositionerna och planerna för de offentliga finanserna upprepade gånger fäst allvarlig uppmärksamhet vid det finansieringsunderskott som under en lång tid uppstått vid ämbetsverken inom inrikesministeriets förvaltningsområde.

I den aktuella årsberättelsen för 2021 konstateras att inrikesministeriet i november 2021 tillsatte ett utredningsprojekt om användningen av polisens anslag och om faktorer som hänför sig till anslagets tillräcklighet. Externa utredare lämnade en gemensam rapport om utredningsarbetet till inrikesministeriet och finansministeriet i januari 2022. Utskottet har behandlat utredningen som eget ärende EÄ 8/2022 rd (Inrikesministeriets utredning: användningen av polisens anslag och anslagets tillräcklighet) och i samband med det hört utredningspersoner samt företrädare för de berörda ministerierna och Polisstyrelsen.

Riksdagen har i maj 2021 fått en andra redogörelse för den inre säkerheten, om vilken utskottet godkände ett betänkande den 10 december 2021 (FvUB 19/2021 rd — SRR 4/2021 rd). Utskottet har påpekat att de faktorer som lyftes fram i den föregående redogörelsen fortfarande utgör en realistisk beskrivning av läget, förändringarna och spänningarna i polisens omvärld och att obalansen mellan förväntningar och resurser fortfarande är aktuell. I sitt betänkande inskräpper förvaltningsutskottet att en långsiktig, systematisk och effektiv myndighetsverksamhet också förutsätter långsiktig finansiering som tryggar verksamheten. Enligt utskottets uppfattning är det även för samhället det bästa alternativet i totalekonomiskt hänseende. Betydelsen av en helhetsbetonad utveckling framhävs ytterligare i en situation där förändringarna i omvärlden blir snabbare och mer

Utlåtande FvUU 21/2022 rd

oförutsägbara. Det är viktigt att trygga kontinuiteten också för att resultaten av utvecklingsverksamheten syns med fördröjning.

Enligt ett ställningstagande som riksdagen godkände utifrån utskottets betänkande (FvUB 19/2021 rd) förutsätter riksdagen att regeringen sörjer för verksamhetsförutsättningarna för de centrala myndigheterna inom den inre säkerheten (polisen, Gränsbevakningsväsendet, räddningsväsendet, Nödcentralverket, Tullen och Migrationsverket), justitieförvaltningsmyndigheterna i straffrättskedjan (Åklagarmyndigheten och Brottpåföljdsmyndigheten) samt domstolsväsendet och att regeringen hållbart och långsiktigt tryggar deras finansieringsbas över valperioderna utifrån resursbehoven enligt redogörelsen för den inre säkerheten (SRR 4/2021 rd — RSk 11/2022 rd).

Som en del av uppföljningen av riksdagens ovan nämnda ställningstagande (RSk 11/2022 rd) kommer utskottet i samband med kommande årsberättelser samt i sina utlåtanden om budgetpropositionerna och planerna för de offentliga finanserna att noggrant följa utvecklingen av polisens uppgifts- och resursläge och förbindelsen till långsiktig finansieringsplanering.

Med beaktande av det som sägs ovan anser utskottet att uttalande 1 i riksdagens svar RSv 371/2010 rd kan strykas.

2. Riksdagen förutsätter att regeringen noga ger akt på hur bestämmelserna om en polismans rätt till nödvärn fungerar och i förekommande fall vidtar åtgärder för att ändra lagstiftningen.

Den nuvarande polislagen (872/2011) trädde i kraft den 1 januari 2014. Enligt årsberättelsen har regeringen ända sedan lagen trädde i kraft noga gett akt på hur bestämmelserna om en polismans rätt till nödvärn fungerar och vidtar i förekommande fall åtgärder för att ändra lagstiftningen. Enligt utredning har det inte hunnit utformas så omfattande praxis för polismäns rätt till nödvärn att det skulle gå att bedöma hur bestämmelserna fungerar. Frågan bör följas upp ytterligare, eftersom man kan utgå från att rättspraxis uppstår inom en rimlig tid.

Utskottet betonar att det hör till ministeriets uppgifter att kontinuerligt följa hur lagstiftningen inom det egna förvaltningsområdet fungerar och vid behov vidta åtgärder för att se över lagstiftningen. Det gäller också bestämmelserna om en polismans rätt till nödvärn.

Uttalande 2 kan strykas, anser utskottet.

Samarbete mellan myndigheterna för bedömningen av hot eller hotande gärning

RP 333/2014 rd — RSv 268/2014 rd

Riksdagen förutsätter att regeringen före utgången av 2017 lämnar förvaltningsutskottet en sådan skriftlig utredning som avses i 47 § 2 mom. i grundlagen om

1. hur myndigheter och andra aktörer med stöd av den nya lagstiftningen och oberoende av bestämmelserna om sekretess på eget initiativ till polisen har anmält uppgifter som är nöd-

Utlåtande FvUU 21/2022 rd

vändiga för bedömning av ett hot mot liv eller hälsa eller för förhindrande av en hotande gärning

2. hur de anmälda uppgifterna har utnyttjats och verksamhetens effektivitet har förbättrats tack vare dem och

3. på vilket sätt olika former av samarbete mellan myndigheterna och dess effektivitet har utvecklats i och med reformen.

I samband med regeringens årsberättelser har utskottet följt upp hur myndighetssamarbetet kring bedömning av hot mot liv eller hälsa och förhindrande av hotande gärningar framskrider och i synnerhet hur informationsflödet mellan myndigheterna utvecklas. Utskottet har behandlat anknytande utredningar från inrikesministeriet, social- och hälsovårdsministeriet och undervisnings- och kulturministeriet som egna ärenden i utskottet (EÄ 12/2021 rd). Det har införts bestämmelser om att vissa myndigheter inom social- och hälsovårdsministeriets och undervisnings- och kulturministeriets förvaltningsområde har rätt att lämna polisen sådana uppgifter som annars är sekretessbelagda och som är nödvändiga för bedömningen av ett hot mot liv eller hälsa och för förhindrande av en hotande gärning (FvUB 41/2014 rd).

I sitt utlåtande om regeringens årsberättelse för 2020 (FvUU 24/2021 rd) fäster utskottet uppmärksamhet vid högsta förvaltningsdomstolens avgörande om polisens rätt att få tillgång till klientuppgifter inom socialvården (HFD 2021:13), enligt vilket polisen inte hade rätt att på begäran få information från socialvården trots att det misstänktes att en person kunde komma att begå ett terroristiskt våldsdåd mot flera personer på allmän plats. Förvaltningsutskottet anser att uppgifterna bör kunna lämnas ut på polisens begäran. Om utlämnandet av uppgifter inte fungerar för att skydda centrala rättsobjekt, liv och hälsa, är det nödvändigt att ålägga myndigheterna att lämna ut uppgifterna genom att ändra lagstiftningen.

Utskottet har behandlat myndighetssamarbetet och informationsgången också i sitt betänkande om redogörelsen för den inre säkerheten (FvUB 19/2021 rd — SRR 4/2021 rd). Riksdagen har på grundval av utskottets betänkande godkänt ett ställningstagande där riksdagen förutsätter att regeringen gör en bedömning av bestämmelserna om utlämnande av uppgifter och utifrån bedömningen bereder en proposition om ändring av lagstiftningen så att myndigheterna inom social- och hälsovårdsministeriets och undervisnings- och kulturministeriets förvaltningsområde åläggs att lämna polisen åtminstone de i övrigt sekretessbelagda uppgifter som är nödvändiga för att bedöma hot mot liv eller hälsa eller förhindra en hotande gärning (Rsk 11/2022 rd).

Som en del av uppföljningen av riksdagens ovannämnda ställningstagande RSk 11/2022 rd samt vid behandlingen av lagstiftningsprojekt i ärendet kommer utskottet i samband med kommande årsberättelser att noggrant följa hur myndighetssamarbetet i anslutning till bedömningen av hot mot liv eller hälsa och förhindrandet av en hotande gärning utvecklas och informationsgången mellan myndigheterna.

Med beaktande av det som sägs ovan anser utskottet att uttalandet i riksdagens svar RSv 268/2014 rd kan strykas.

Utlåtande FvUU 21/2022 rd

Organisationen för tillsynsmyndigheten för dataskyddet

RP 9/2018 rd — RSv 108/2018 rd

Riksdagen förutsätter att regeringen utreder huruvida organisationen för tillsynsmyndigheten för dataskyddet bör utvecklas som ett ämbetsverk och vid behov bereder relevanta lagändringar i ärendet. Frågor som bör beaktas när organisationen utvecklas är bland annat bestämmande av administrativa påföljdsavgifter i verkets kollegiala organ och kraven i EU:s dataskyddsförordning om tillsynsmyndighetens självständighet och oberoende.

Enligt årsberättelsen har justitieministeriet utrett om de administrativa uppgifter som sköts av små och funktionellt sett självständiga fristående myndigheter inom förvaltningsområdet, såsom dataombudsmannen, kan slås samman utan att deras självständiga ställning baserad på lagstiftning och internationella bestämmelser äventyras eller deras verksamhetsfält ändras. Utkastet till regeringens proposition med förslag till lag om specialmyndigheterna inom justitieförvaltningen sändes på remiss den 20 december 2021.

I en utredning till utskottet konstateras det bland annat att beredningen av propositionen har fortsatt utifrån den respons som inkommit efter remissbehandlingen och att avsikten är att beredningen av propositionen ska fortsätta under nästa regeringsperiod.

Utskottet anser att uttalandet bör stå kvar.

Ändring av lagstiftningen om sotning

RP 64/2018 rd — RSv 110/2018 rd

Riksdagen förutsätter att regeringen noga följer vilka konsekvenser revideringen av lagstiftningen om sotning har särskilt för brandsäkerheten samt för tillgången, kvaliteten och priserna på sotningstjänster. En skriftlig utredning om genomförandet av reformen ska lämnas till förvaltningsutskottet före utgången av 2021. Riksdagen förutsätter dessutom att regeringen utreder om det i framtiden finns behov av ett sotningsregister och hur en kund som anlitar sotningstjänster kan försäkra sig om att tjänsteleverantören uppfyller behörighetskraven för sotare.

Inrikesministeriet lämnade den 22 december 2021 riksdagens förvaltningsutskott en skriftlig utredning om genomförandet av sotningsreformen. Utredningen innehåller också en bedömning av behovet av register.

Utskottet behandlar inrikesministeriets utredning som eget ärende och yttrar sig vid behov i samband med det (EÄ 50/2021 rd: Inrikesministeriets utredning om verkställandet av sotningsreformen och konsekvenserna av författningsändringarna).

Utskottet har ännu inte bedömt innehållet i utredningen och anser därför att uttalandet bör stå kvar.

Utlåtande FvUU 21/2022 rd

Lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet

RP 242/2018 rd — RSv 318/2018 rd

Riksdagen förutsätter att regeringen följer upp och utvärderar verkställigheten av polisens nya personuppgiftslagstiftning och uppmärksammar bland annat hur den nya på ändamålsbundenhet baserade regleringen fungerar, hur skyddet för personuppgifter genomförs, vilka konsekvenserna blir för polisens och andra myndigheters verksamhet samt hur behandlingen av personuppgifter övervakas, samt avfattar en detaljerad rapport om detta till förvaltningsutskottet före utgången av 2021.

Inrikesministeriet har lämnat förvaltningsutskottet en utredning om verkställigheten av polisens personuppgiftslagstiftning enligt den tidtabell som utskottet preciserat den 31 januari 2022.

Utskottet behandlar inrikesministeriets utredning som eget ärende och yttrar sig vid behov i samband med det (EÄ 1/2022 rd: Inrikesministeriets utredning om uppföljning och utvärdering av verkställigheten av lagstiftningen om polisens behandling av personuppgifter).

Utskottet har ännu inte bedömt innehållet i utredningen och anser därför att uttalandet bör stå kvar.

Ändring av lagar som gäller ansvarsområdet för Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata

RP 10/2019 rd — RSv 20/2019 rd

Riksdagen förutsätter att regeringen ser till att Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata kan tillhandahålla tjänster av hög kvalitet i hela landet med hänsyn till bland annat behoven av personliga besök hos myndigheten, bristande tillgång till it-utrustning och brister i it-kunskaperna hos en del av befolkningen, nedsatt funktionsförmåga till följd av hög ålder eller sjukdom, vilket försvårar kontakterna med myndigheten, och tillgången till språktjänster på båda nationalspråken och på samiska.

I årsberättelsen konstateras det bland annat att finansministeriet för att genomföra uttalandet år 2020 bad Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata om en utredning om de åtgärder genom vilka myndigheten tryggar tillgången till kvalitetstjänster i hela landet. Den utredning som myndigheten presenterade för ministeriet i juni 2021 innehöll en utvecklingsplan med förslag som genomförs bland annat som en del av projektet för reform av statens service- och lokalnät. Avsikten är att de statliga myndigheterna ska kunna besökas på gemensamma kundserviceställen. Arbetet utförs före 2030 i samarbete med FPA och kommunerna. Projektet har inletts med pilotförsök i Joensuu, Lahti och Villmanstrand. Vid de gemensamma serviceställena skapas också möjlighet till distansservice.

Enligt årsberättelsen har finansministeriet också låtit göra en utvärdering av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata för att utreda om sammanslagningen av ämbetsverken har lyckats. Enligt utvärderingen genomfördes sammanslagningsprojektet i huvudsak i enlighet med må-

Utlåtande FvUU 21/2022 rd

len. Enligt uppskattning pågår förändringsfasen dock fortfarande, och merparten av målen för reformen realiserar först i framtiden. Särskilt i fråga om elektroniska system finns det ännu rum för utveckling.

När det gäller tryggheten av tillgången till språkliga tjänster konstateras det i årsberättelsen att antalet svenskspråkiga tjänstemän vid Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata ökade när verket inledde sin verksamhet och uppfyllde skyldigheterna enligt organisationsförordningen. Dessutom främjas skötseln av ärenden på samiska av ett nytt servicenummer på samiska samt av en lösning för säkerhetspost.

Enligt utredning till utskottet har bland annat behandlingstiderna för förmyndarverksamhet och registrering förkortats och det finns färre ärenden i kö tack vare de tilläggsresurser som riksdagen anvisat. Digitaliseringen av tjänsterna för personkunder vid Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata har dock bara hunnit inledas och digitaliseringens effekter på behandlingstiderna kommer att synas först senare. Dessutom ökar befolkningens åldrande och bland annat det faktum att en allt större del av befolkningen inte hör till kyrkan behovet av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdatas tjänster uttryckligen i fråga om förmyndarverksamheten och de arvsrättsliga tjänsterna. Dessutom har den ökade invandringen ökat servicebehovet för registrering av utlänningar.

Utskottet anser att uttalandet bör stå kvar.

Utveckling av vapenregistersystemet

RP 101/2019 rd — RSv 2/2020 rd

1. Riksdagen förutsätter att regeringen i första hand ser till att det innan 25 § i skjutvapenlagen träder i kraft, med stöd av den nu föreslagna lagen säkerställs att det nuvarande informationssystemet utvecklas och vidtar andra åtgärder så att det inte råder osäkerhet om vapensäkerheten, näringsidkarnas behov och rättssäkerhet, vapenregistersystemets integritet och tillförlitlighet eller andra omständigheter som är av betydelse i ärendet och

2. i andra hand lämnar riksdagen en proposition om uppskjutande av ikraftträdandet av 25 § i skjutvapenlagen till en tidpunkt efter den 1 november 2020, om den säkerhet som avses i 1 punkten till någon del inte kan uppnås.

Utskottet konstaterar att regeringen inte har lämnat riksdagen den proposition om uppskjutande av ikraftträdandet av 25 § i skjutvapenlagen som avses i uttalande 2. Skjutvapenlagens 25 § trädde i kraft den 1 november 2020 (724/2019).

I fråga om uttalande 1 konstateras det i årsberättelsen att Polisstyrelsen upprätthåller det nuvarande vapenregistersystemet tills det nya vapenregistersystem som är under beredning tas i bruk. Polisstyrelsen har meddelat att utvecklingen av det nya vapenregistersystemet framskrider planligt och att systemet blir klart före den 1 mars 2024.

Utlåtande FvUU 21/2022 rd

Enligt utredning till utskottet har det utarbetats elektroniska blanketter för de anmälningar som avses i 25 § i skjutvapenlagen. Med hjälp av blanketterna kan en vapennäringsidkare göra en anmälan till vapenregistersystemet. Polisstyrelsen använder en elektronisk ärendehanteringsplattform, med vilken vapennäringsidkare lämnar in de anmälningar som krävs till polisen. Vapennäringsidkarnas anmälningar matas tills vidare in för hand i datasystemet. Inmatningarna görs vid Polisstyrelsen och vissa polisinskrifningar. Enligt utredning framskrider arbetet med att utveckla informationssystemet Askel enligt tidtabellen och målet är att systemet ska bli klart den 1 mars 2024.

Utskottet anser att uttalandena 1 och 2 bör stå kvar.

Temporär ändring av utlänningslagen

RP 65/2020 rd — RSv 63/2020 rd

1. Riksdagen förutsätter att regeringen noga följer konsekvenserna av den temporära lagstiftningen och lämnar en utredning till förvaltningsutskottet under 2020.

Inrikesministeriet gav förvaltningsutskottet en utredning i ärendet den 12 oktober 2021. Utskottet har behandlat ärendet som eget ärende EÄ 7/2021 rd och konstaterat att det har yttrat sig i ärendet i samband med ärende B 3/2021 rd (FvUU 24/2021 rd). Behandlingen av EÄ-ärendet i utskottet avslutades den 17 juni 2021 (HaVP 20/2021 vp).

Uttalande 1 kan följaktligen strykas.

2. Riksdagen förutsätter att regeringen utreder hur arbetsgivaren mer tillförlitligt kan försäkra sig om att en utlänning som sökt internationellt skydd har rätt att arbeta och att regeringen vid behov vidtar lämpliga lagstiftningsåtgärder.

I årsberättelsen hänvisas det till ett åtgärdsprogram mot olaglig inresa och olaglig vistelse i landet, som innehåller två åtgärder i samband med asylsökandes arbete: åtgärd 45: ”Det granskas hur arbetsgivare på ett mer tillförlitligt sätt kan försäkra sig om att utlänningar som ansökt om internationellt skydd har rätt att arbeta, och vid behov görs de ändringar i lagstiftningen som krävs i ärendet” och åtgärd 46: ”Det utreds hur rutinerna för att utfärda intyg på den asylsökandes rätt att arbeta ska kunna förbättras så att de bättre ska kunna tjäna sitt syfte.”

Utskottet konstaterar att det inte har bedömt det nämnda LAMA-programmet och huruvida åtgärderna inom det är godtagbara.

Utskottet anser att uttalande 2 bör stå kvar.

Utlåtande FvUU 21/2022 rd

Riksdagens skrivelse med anledning av ett medborgarinitiativ som riksdagen behandlar (Återkalla uppehållstillståndet för och utvisa utlänningar som dömts för sexualbrott i Finland)

MI 5/2019 rd — RSk 5/2021 rd

Riksdagen förutsätter att regeringen ser till att utlänningar som begått sexualbrott eller grova brott avlägsnas ur landet snabbt och effektivt samt även i övrigt säkerställer smidigare behandlingsprocesser i brottmål för att förbättra medborgarnas trygghetskänsla och rättssäkerheten för brottsoffren och parterna själva, och lämnar förvaltningsutskottet en rapport om de åtgärder som vidtagits och resultaten av dem före början av höstsessionen 2022.

Inrikesministeriet har inom utsatt tid lämnat förvaltningsutskottet en utredning om de åtgärder som vidtagits och resultaten av dem.

Utskottet behandlar inrikesministeriets utredning som eget ärende och yttrar sig vid behov i samband med det (EÄ 43/2022 rd: Avlägsnande ur landet av personer som begått sexualbrott eller grova brott i Finland; utredning av vidtagna åtgärder och resultaten av dem.)

Riksdagens uttalande och utskottets betänkande i ärendet (FvUB 29/2020 rd) innehåller också frågor som hör till justitieministeriets behörighet. Enligt inrikesministeriets ovan nämnda utredning tillsatte justitieministeriet den 27 maj 2020 en arbetsgrupp för att bedöma olika sätt att effektivisera straffprocessen och behoven att ändra förundersökningslagen för att uppnå målen i regeringsprogrammet. Arbetsgruppens betänkande om effektivisering av straffprocessen publicerades den 18 mars 2022. I arbetsgruppens betänkande föreslås flera lagändringar som syftar till att effektivisera och försnabba behandlingen av brottmål. De viktigaste förslagen gäller snabbare behandling av brott mot barn, utnyttjande av teknik och förundersökningssamarbete. Enligt utredningen pågår den fortsatta beredningen av arbetsgruppens förslag.

Utskottet anser att uttalandet bör stå kvar.

Ändring av lagen om identitetskort, passlagen, 15 och 38 § i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet samt 33 a och 159 § i utlänningslagen

RP 206/2020 rd — RSv 81/2021 rd

1. Riksdagen förutsätter att inrikesministeriet utreder de rättsliga och andra förutsättningar för en lagändring som gör det möjligt att använda fingeravtryck som införts i passregistret eller identitetskortsregistret för att förebygga, avslöja eller utreda åtminstone de allra grövsta brotten, antingen som en del av utredningen om verkställigheten av polisens personuppgiftslagstiftning eller som en separat utredning om saken som lämnas till förvaltningsutskottet senast vid ingången av höstsessionen 2022.

Inrikesministeriet har lämnat förvaltningsutskottet en separat utredning inom utsatt tid.

Utlåtande FvUU 21/2022 rd

Utskottet behandlar inrikesministeriets utredning som eget ärende och yttrar sig vid behov i samband med det (EÄ 42/2022 rd: Inrikesministeriets utredning om användning av biometriska uppgifter i passregistret och identitetskortsregistret vid brottsbekämpning).

Utskottet har ännu inte bedömt innehållet i utredningen och anser därför att uttalandet bör stå kvar.

Riksdagens svar på regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lotterilagen och till lagar som har samband med den

RP 135/2021 rd — RSv 226/2021 rd

1. Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att sänka de i inrikesministeriets förordning VN/23729/2021 fastställda obligatoriska högsta tillåtna förlustgränserna per dag och månad i fråga om identifierat penningspelande.

Utskottet konstaterar att identifierat spelande genom den reform av lotterilagen som riksdagen godkände i december 2021 har utvidgats till att omfatta Veikkaus Ab:s penningspelsutbud i sin helhet. Detta gör det möjligt att ställa begränsningar för spelandet i fråga om alla Veikkaus Ab:s spel. Begränsningarna kan enligt lagen basera sig på en förordning av inrikesministeriet eller på begränsningar som Veikkaus Ab har uppställt. Enligt lagen övergår man i Veikkaus Ab:s samtliga penningspel till identifierat penningspelande senast vid ingången av 2024. Veikkaus Ab kan dock på eget initiativ övergå till identifierat penningspelande redan innan bestämmelserna börjar tillämpas och bolaget kan också på eget initiativ ställa upp begränsningar för spelandet. Enligt utredning till utskottet har Veikkaus Ab på eget initiativ utvidgat de förlustgränser som föreskrivs genom förordning till att gälla också penningautomater på spelplatser och kasinobordsspel i spelsalar.

I anslutning till social- och hälsovårdsministeriet finns en arbetsgrupp för bedömning av skaderiskerna och skadeverkningarna av anordnande av penningspel. Enligt uppgift gör gruppen för närvarande en samlad bedömning av spelrestriktionerna med tanke på risken för skadeverkningar. En analys av Veikkaus Ab:s spel- och spelardata pågår som bäst med stöd av social- och hälsovårdsministeriets och Institutet för hälsa och välfärds rätt att få uppgifter enligt reformen av lotterilagen. Utifrån analysen kan man ge kunskapsbaserade rekommendationer för att utveckla spelbegränsningarna. De första resultaten och utvecklingsrekommendationerna för utveckling av spelbegränsningarna och utrustningen för hantering av spelandet (inklusive de obligatoriska förlustbegränsningarna och deras maximibelopp) fås under hösten 2022. Enligt utredning är avsikten att inrikesministeriet därefter inleder en lagberedning om ändring av de bestämmelser i förordningen som gäller spelbegränsningarna.

Utskottet anser att uttalande 1 bör stå kvar.

2. Riksdagen förutsätter att regeringen satsar på tillgången till olika stöd- och vårdtjänster samt ekonomisk rådgivning och skuldrådgivning för problemspelare och deras närstående.

Utlåtande FvUU 21/2022 rd

Tillgången till de stöd- och vårdtjänster som det hänvisas till i uttalande 2 hör till social- och hälsovårdsministeriets förvaltningsområde och ekonomi- och skuldrådgivningen till justitieministeriets förvaltningsområde.

Enligt utredning till utskottet förebyggs skadeverkningarna av spelande som en del av det penningsspelpolitiska program som utarbetats under ledning av social- och hälsovårdsministeriet. Programmet innehåller mål och åtgärder för att minska skadeverkningarna av spelande i Finland fram till 2030. Utvecklingen av tillgången till och kvaliteten på stöd- och vårdtjänster, främjandet av den ekonomiska kompetensen och åtgärderna för att bekämpa överskuldsättning är en del av det penningsspelpolitiska programmets åtgärder för att effektivisera bekämpningen av skadeverkningarna av penningsspel.

För att gynna tillgången till stöd- och vårdtjänster som en del av genomförandet av det penningsspelpolitiska programmet inrättas dessutom ett nytt anslagsmoment med vars finansiering välfärdsområdena stöds i utvecklandet och genomförandet av stödet och vården av spelproblem, och till den finansiering som avses i momentet överförs tjänster som motsvarar de nuvarande elektroniska tjänsterna i Peluuri och som för närvarande finansieras direkt av Veikkaus.

Enligt utredning har fullgörandet av skyldigheten att ordna vård av penningsspelproblem, som för närvarande hör till kommunernas ansvar och som i fortsättningen överförs till välfärdsområdena, understötts som en del av det arbete som Institutet för hälsa och välfärd utför enligt 52 § i lotterilagen (1047/2001). Beredningen av en god medicinsk praxis-rekommendation har inletts. Lagstiftning bereds också bland annat för att bättre identifiera behovet av stöd eller vård till följd av beroendebeteende.

I en utredning till utskottet om ekonomi- och skuldrådgivningstjänster konstateras det att tillgången till ekonomisk rådgivning och skuldrådgivning förbättras genom att utveckla och erbjuda kunderna olika sätt att få tillgång till rådgivning med låg tröskel. Ekonomi- och skuldrådgivarna utbildas i att identifiera kundernas olika orsaker till överskuldsättning för att lösningsalternativen så väl som möjligt ska lämpa sig för kundernas situation. Rådgivningsarbetet inriktas förutom på utredning av skuldsituationer också på förebyggande av överskuldsättning och stärkande av den ekonomiska kompetensen.

Utskottet anser att också uttalande 2 bör stå kvar.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Förvaltningsutskottet föreslår

att revisionsutskottet beaktar det som sägs ovan.

Utlåtande FvUU 21/2022 rd

Helsingfors 29.9.2022

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Riikka Purra saf
vice ordförande Mari-Leena Talvitie saml
medlem Tiina Elo gröna
medlem Hanna Holopainen gröna
medlem Mauri Peltokangas saf
medlem Juha Pylväs cent
medlem Mari Rantanen saf
medlem Matti Semi vänst
medlem Heikki Vestman saml
medlem Heidi Viljanen sd
ersättare Pihla Keto-Huovinen saml
ersättare Jenni Pitko gröna
ersättare Ben Zyskowicz saml.

Sekreterare var

utskottsråd Minna-Liisa Rinne.